

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000032

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-01-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мерник Анастасія Муслімівна

2. Anastasiia M. Mernyk

Кваліфікація: к. ю. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9762-3057

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 12.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-02-2024

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.086.01

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15

Тема дисертації:

1. Обмеження прав людини в умовах особливих правових режимів: загальнотеоретичні аспекти.
2. Restrictions of human rights in the conditions of special legal regimes: general theoretical aspects.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вивченню правової доктрини обмеження прав людини в умовах дії особливих правових режимів, розкриттю принципів, що застосовуються при обмеженні прав, виявленню недоліків та формулюванню пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання суспільних відносин із зазначених питань. Розкрито питання взаємних стосунків між державою, суспільством, людиною за потреби встановлення, дії та припинення особливих правових режимів, пошуку балансів інтересів при такій взаємодії. На основі історико-теоретичних вчень, сучасних праць науковців із цієї проблематики, з використанням загальнофілософських та спеціальних методів дослідження розглянуто питання теоретико-правових вчень щодо обмеження прав людини, проаналізовано особливості використання інституту

обмеження прав людини в Україні в умовах дії особливих правових режимів. Досліджено основні підходи до розуміння категорії «особливі правові режими», здійснено їх класифікацію. Розглянуто правові категорії надзвичайного та воєнного станів, охарактеризовано підстави їх впровадження в суспільно-політичне життя. Наголошено, що такі режими виступають юридичною підставою обмеження прав людини та обумовлюють чітко визначену модель правової поведінки до моменту подолання негативних наслідків надзвичайного та воєнного станів. В Україні актуальність вивчення з питання правового врегулювання надзвичайних та воєнних ситуацій набуло важливого значення від початку військової агресії проти нашої держави та боротьби з поширенням та негативними наслідками коронавірусної хвороби. Надано авторське визначення категорії «обмеження прав» та «особливі правові режими». Під «обмеженням прав» запропоновано розуміти встановлений правом максимально дозволений обсяг та міру можливої реалізації прав людини, необхідні для охорони й захисту прав інших осіб і суспільних цінностей. Категорію «особливі правові режими» слід розглядати як зумовлений надзвичайними обставинами порядок державного управління та функціонування суб'єктів права, який спрямований на впорядкування суспільних відносин у державі чи на окремій території шляхом застосування специфічних імперативних методів, основне призначення яких полягає в забезпеченні безпеки людини, суспільства, держави та передбачає тимчасові обмеження реалізації прав людини. Здійснено класифікацію обмежень прав людини залежно від рівня встановлення цих обмежень на: загальні (обмеження права на нормативному рівні, що є загальним та неперсоніфікованим) та індивідуальні (обмеження конкретизоване, персоніфіковане, застосовується в чітко визначеному обсязі). Розглянуто види особливих правових режимів та запропоновано виокремлювати: воєнний стан; надзвичайний стан; інші стани (облоги, суспільної небезпеки, напруженості, оборони, готовності тощо). Відзначено, що попри наявність в Україні спеціальних законів щодо регулювання особливих режимів надзвичайного та воєнного станів, існує потреба в розробленні науково обґрунтованої концепції державного управління в сфері забезпечення особливих правових режимів. У рамках таких заходів важливе значення має розробка методологічно обґрунтованих підходів, які дозволили б забезпечити розумну достатність заходів обмеження державою прав людини при дотриманні положень Конституції і норм міжнародного права. Узагальнено законодавчі положення, що стосуються обмеження прав людини в період дії воєнного стану: правові підстави його введення в Україні та механізм реалізації обмеження цих прав. Аргументовано важливість функціонування інституту обмеження прав у сучасному цивілізованому суспільстві необхідністю досягнення загальної безпеки як основної умови мирного співіснування, реалізації свого потенціалу. Продемонстровано важливість застосування «трискладового тесту» Європейського суду з прав людини при перевірці доцільності, допустимості та виправданості обмеження прав людини для забезпечення загального інтересу, дотримання справедливого балансу між приватним та публічним інтересом. Розглянуто права людини, які можуть бути обмежені в умовах дії надзвичайного та воєнного станів, що є актуальним за сучасних реалій, виходячи з наявності локальних воєнних конфліктів, ситуацій надзвичайного стану або можливості їх існування в багатьох країнах світу.

2. The dissertation is devoted to the study of the legal doctrine of the restriction of human rights under the conditions of special legal regimes, the disclosure of the principles used in the restriction of rights, the identification of shortcomings and the formulation of proposals for improving the legal regulation of public relations on these issues. The issues of mutual relations of the state, society, a person, if there is a need for introduction, operation and termination of special legal regimes, the search for balances of interests in such interaction are disclosed. On the basis of historical and theoretical teachings, modern works of scientists on this issue, using general philosophical and special research methods, the question of theoretical and legal issues on the restriction of human rights is considered, the features of using the institution of restriction of rights in the study of legal phenomena in Ukraine are analyzed. The paper explores the main approaches to understanding the category of "special legal regimes", their classification is performed. The legal categories of the state of emergency and martial law are considered, the grounds for their introduction into social and political life are characterized. It is noted that such regimes act as a legal basis for restricting human rights and determine a well-defined model of legal behavior until the negative consequences of the state of emergency and martial law are overcome. In

Ukraine, the relevance of studying the issue of legal regulation of emergency and military situations has become especially important after the beginning of military aggression against our state and the fight against the spread and negative consequences of the coronavirus disease in 2019. The author's definition of the category "special legal regimes" is provided. Under it, it is proposed to understand the order of state administration and functioning of subjects of law due to emergency circumstances, aimed at streamlining public relations in the state or on a separate territory by applying specific imperative methods, the main purpose of which is to ensure the security of a person, society, state and provides for temporary restriction of the implementation of certain human rights. A classification of special legal regimes has been carried out and it is proposed to distinguish: martial law; state of emergency; states of siege, public danger, tension, defense, readiness, etc. It is noted that despite the presence of special laws in Ukraine on the regulation of special regimes of emergency and martial law, there is a need in the country to develop a scientifically based concept of state administration in the field of ensuring special legal regimes. Within the framework of such measures, it is important to develop methodologically sound approaches to ensure the reasonable sufficiency of measures of state restriction of human rights, while observing the provisions of the Constitution of the state and the norms of international law. An analysis of the legal relations that have arisen in Ukraine in connection with the annexation and occupation of part of its territory, the conduct of an antiterrorist operation, the conduct of war, the fight against a pandemic has been carried out and the actual circumstances of the state of affairs have been compared with the provisions of the current regulatory legal acts in the sphere of these social relations. In the work, a theoretical and legal study of the institution of restriction of human rights in the conditions of martial law is performed. The attention is focused on the European integration orientation of Ukraine, that leads to the relevance of human rights issues, demonstrates the democratic choice of Ukraine and its intent to carry out reforms aimed at guaranteeing human rights. The legislative provisions concerning the restriction of human rights during martial law are analyzed: these are the legal grounds for the introduction in Ukraine and the mechanism for implementing the restriction of rights during the period of its operation. The importance of the functioning of the institution of restriction of rights in a modern civilized society is argued by the need to achieve general security as the main necessary condition for the life of people in the world, the realization of their own potential. The importance of applying the "three-factor test" of the European Court of Human Rights in checking the expediency, admissibility and justification of restricting human rights to ensure the general interest, maintaining a fair balance between private and public is demonstrated.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Mernyk A. M. Violation of the laws and customs of war by the armed forces of the russian federation in kharkiv during the russian-ukrainian war region in february-march 2022 (historical aspect). The Russian-Ukrainian war (2014-2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects: Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. p. 1220-1227.
- 2. Мерник А. М. Міжнародний досвід правового врегулювання збройних конфліктів. Юридичний науковий електронний журнал: електрон. наук. фах. Вид. 2017. Вип. 6. С. 382-385.
- 3. Мерник А. Теоретико-правові вчення щодо обмеження прав і свобод людини і громадянина // Порівняльно-аналітичне право : електрон. наук. фах. вид. 2018. Вип. 2. С. 36-38.

- 4. Мерник А. Розвиток вчень про підстави та умови обмежень прав і свобод людини і громадянина в період Нового часу й епохи Просвітництва. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2018. Вип. 3. С. 46–50.
- 5. Мерник А., Ярова А. Поняття держава та державність: зміст та їх співвідношення (історико-правовий аспект) // Юридичний науковий електронний журнал : електрон. наук. фах. Вид. 2019. № 3. С. 19–22.
- 6. Мерник А. Розвиток вчень про підстави й умови обмежень прав і свобод людини та громадянина в українській суспільно-правовій думці. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2019. Вип. 1. С. 45–50.
- 7. Мерник А. Підстави обмежень прав і свобод людини і громадянина в умовах особливих правових режимах: теоретико-правовий аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2019. Вип. 57, т. 1. С. 11–15.
- 8. Мерник А. Верховенство права як керівний принцип обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах особливого стану. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2019. Вип. 2. С. 8–13.
- 9. Мерник А., Бурлаков Б. Українська національна правова система в умовах глобалізаційних процесів // Юридичний науковий електронний журнал : електрон. наук. фах. вид. 2019. № 6. С. 37–41.
- 10. Мерник А. Підстави й критерії обмеження прав і свобод людини і громадянина в країнах сучасності. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2020. Вип. 1. С. 40–45.
- 11. Мерник А., Радченко Я. Принцип законності обмеження прав і свобод людини і громадянина // Юридичний науковий електронний журнал : електрон. наук. фах. вид. //Б. 2020. № 3. С. 50–53.
- 12. Мерник А. Механізм формування балансу інтересів особистості, суспільства та держави: теоретико-правовий аспект. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2020. Вип. 2. С. 19–23.
- 13. Мерник А., Кузьміна В., Бурлаков Б. Обмеження прав і свобод людини в сучасних умовах: теоретичний і практичний аспекти // Юридичний науковий електронний журнал : електрон. наук. фах. вид. //Б. 2020. № 2. С. 42–47.
- 14. O. Nyliaka, A. Mernyk, O. Yaroshenko та ін. The right to euthanasia how the fourth generation human right. Georgian Medical News. 2020. №11. С. 175–180.
- 15. Мерник А. До питання обмеження прав і свобод людини та громадянина інститутами державної влади. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція //Б. 2020. Вип. 47, т. 1. С. 14–17.
- 16. Мерник А. Баланс інтересів особистості, суспільства та держави як керівний принцип обмеження прав людини. Юридичний бюлетень //Б. 2020. Вип. 17. С. 40–45.
- 17. Approaches to understanding the category «special legal regimes» / O. Bukhanevych, A. Mernyk, O. Petryshyn. // Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2021. No. 1. Vol. 28. P. 71–78.
- 18. O. Bukhanevych, S. Kuznichenko, A. Mernyk Foreign experience in constitutional and legal regulation of restrictions on human rights in conditions of emergency and martial law. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2021. No. 2. Vol. 28. P. 55–66.
- 19. Мерник А., Стоян Є. Позитивна юридична відповідальність особи та держави (діалектичний зв'язок). Juris Europensis Scientia //Б. 2021. Вип. 2. С. 21–25.
- 20. A. Mernyk, O. Yaroshenko та ін. Vaccination: human right or duty. Georgian Medical News. 2021. №6. С. 135–141.
- 21. Hetman, Ye.A., Mernyk, A.M. & Shapoval R.V. Relative human rights in the conditions of special legal regimes. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2022. № 29 Vol. 1, P. 26–38.
- 22. Mernyk, A. M., & Zinchenko, O. V. Theoretical and legal aspect of restriction of human rights in the conditions of special legal regimes. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2022. № 29, Vol. 2, P.105–118.
- 23. Мерник А. Перехідне правосуддя як засіб відновлення порушених прав людини в умовах особливих правових режимів. Вісник Національної академії правових наук України //А. Том 29, № 4, 2022. С. 53–65.

- 24. Мерник А., Стоян Є., Артеменко К. Обмеження прав людини та основоположних свобод в умовах воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал//Б. 2022. № 11. С. 49-52.
- 25. Мерник А. Контроль за дотриманням прав людини під час їх обмежень в умовах особливих правових режимів. Вісник Національної академії правових наук України//А. 2023. Том 30. №. 1. С. 31-43.
- 26. Мерник А. Теоретико-правові підходи до визначення охорони основних прав людини. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми: тези доповідей круглого столу. (м. Харків, 27 жовтня 2017 р.). Харків : МВС України Харківський національний університет внутрішніх справ, 2017. С. 134-137.
- 27. Мерник А. Теоретико-правовий аспект обмеження прав людини і громадянина при здійсненні соціальних виплат внутрішньоопереміщеним особам. Людська гідність і права людини як основа конституційного устрою держави: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Людська гідність і права людини як основа конституційного устрою держави» (м.Хмельницький, 19-20 жовтня 2018 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2018. С.209-213.
- 28. Мерник А. Підстави обмеження прав і свобод людини та громадянина в українському законодавстві. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності національної поліції України : зб. тез доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 11 квіт. 2019 р.). Харків, 2019. С. 164-165.
- 29. Мерник А. Підстави і умови обмежень прав і свобод людини і громадянина в українській суспільно-правовій думці кінця XIX – початку XX століть. New challenges of legal science in ukraine and eu countries : intern. sci. and practical conf. (Miskolc, Hungary, April 19-20, 2019). Miskolc, 2019. P. 28-31.
- 30. Мерник А. Співвідношення інтересів особистості і держави в умовах особливих режимів. Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 17 трав. 2019 року) : у 2 ч. Хмельницький, 2019. Ч. 2. С. 10-12.
- 31. Мерник А. Права і свободи особистості в умовах особливих режимів. Фундаментальні проблеми юриспруденції. Право: мінливий концепт у мінливому світі : тези доп. Всеукр. круглого столу (м. Харків, 19-20 квіт. 2019 р.). Харків, 2019. С. 36-38.
- 32. Мерник А. Доктрина «поганих тенденцій» як підстава обмежень прав і свобод людини та громадянина в світових країнах сучасності. Актуальні проблеми юридичної науки : збірник тез Міжнародної наукової конференції «Вісімнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 25 жовтня 2019 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. С 60-62.
- 33. Мерник А. Сучасні концепції праворозуміння: «pro» et «contra» / А. Мерник // Фундаментальні проблеми юриспруденції II. Право і неправо: Тези доповідей Всеукраїнського круглого столу (м. Харків, 18-19 вересня 2020 року). Харків, 2020. С. 63-66.
- 34. Мерник А. Американська судова практика 1917-1919 років з розгляду справ щодо обмеження прав і свобод людини й громадянина в умовах особливих режимів. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Чернівці, 16 жовтня 2020 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2020. С. 205-209.
- 35. Мерник А. Поєднання принципів національно-державної цілісності та самоврядності в сучасній українській правовій систем. Актуальні питання правового забезпечення поліцейської діяльності: збірник Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 26 листопада 2020 року). Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2020. С. 59-61.
- 36. Мерник А. Зарубіжний досвід конституційно-правових засад обмеження прав і свобод людини та громадянина органами публічної влади. Правові засади організації та здійснення публічної влади. (м. Хмельницький, 2-6 берез. 2021 р.). Хмельницький, 2021. С. 351-354.
- 37. Мерник А. Вакцинація: правовий та позаправовий аспекти. Фундаментальні проблеми юриспруденції III. Межі права: Тези доповідей Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю (м. Харків, 28-29 травня 2021 року). Харків, 2021. С. 65-69.

- 38. Мерник А. Обмеження права на особисту недоторканість в умовах особливих правових режимів. Двадцять осінні юридичні читання «Права людини в сучасному світі проблеми теорії та практики». Міжнародна науково-практична конференція. (м. Хмельницький, 1–2 жовтня 2021 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2021. С. 103–105.
- 39. Мерник А. Тенденції розвитку дилеми війни і миру у XXI столітті. Фундаментальні проблеми юриспруденції IV. Право і світ. Мир і право. Матеріали Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю (м. Харків, 18 червня 2022 року). Харків. 2022. С. 19.
- 40. Мерник А. Обмеження свободи пересування, вираження поглядів та права на житло в умовах особливих правових режимів. Правові засади організації та здійснення публічної влади : зб. тез V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 17 черв. 2022 р.). Хмельницький, 2022. С. 259–262.
- 41. Мерник А. Основні напрямки наукових досліджень війни Російської федерації проти України. Актуальні проблеми юридичної науки : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Двадцять перші осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 6 жовтня 2022 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 72–74.
- 42. Мерник А. Права дитини в умовах війни Російської Федерації проти України. Захист прав людини в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення: збірник тез Науково-практичного круглого столу (м. Хмельницький, 9 грудня 2022 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 128–130.
- 43. Мерник А. Особливості організації публічної влади та перехідного правосуддя в Перу в умовах військового конфлікту. Правові засади організації та здійснення публічної влади : VI Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Хмельницький, 31 березня 2023 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. С. 353–355.
- 44. Мерник А. Механізм формування балансу інтересів особистості, суспільства та держави: теоретико-правовий аспект. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2020. Вип. 2. С. 19–23.
- 45. Мерник А. Проблематика обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах сучасності. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2020. Вип. 4. С. 17–22.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111u000969

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Наливайко Лариса Романівна

2. Larysa R. Nalyvaiko

Кваліфікація: д. ю. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заєць Анатолій Павлович

2. Anatolii P. Zaiets

Кваліфікація: д. ю. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Серьогін Віталій Олександрович

2. Vitalii O. Serohin

Кваліфікація: д. ю. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Барабаш Юрій Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Барабаш Юрій Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна